

Offentliggjort 08/04-2002 kl.07:37

Folkepensionen rækker langt i Spanien

Af LARS ERIK SKOVGAARD

Det er muligt at leve for meget små penge i det lune klima på Solkysten, hvis man handler på lokale markeder og lever lidt nøjsomt.

Motril, Spanien

En hel fersk kylling for 15 kr. To liter "ægte" Coca Cola for fem kr. En liter gin for bare 53 kr. 12 brune landæg for otte kr. En stor avokado for under 2 kr. Et helt kilo fersk laks i skiver for 32 kr.

Efter danske forhold er det superbilligt at købe dagligvarer i Spanien. Priserne er i mange tilfælde på det halve eller lavere endnu end i Danmark.

Priserne nævnt her er indsamlet i supermarkedet Al Campo i Motril på den spanske sydkyst - 100 kilometer øst for Malaga.

Al Campo er et kæmpe indkøbsmekka, der kan sammenlignes med OBS! eller Bilka - bare i dobbelt eller tredobbelt størrelse. Her fås alt fra havemøbler og bildæk til friske blæksprutter og tændstikker.

Supermarkedet er ikke specielt billigt. Til gengæld har det et gigantisk udvalg af især lidt bedre og friske fødevarer og også eksklusive delikatesser - store hummere, kæmperejer, kød fra fritgående argentinsk kvæg, spanske specialiteter m.v.

Discountkæder i stil med danske Netto og Fakta har også holdt deres indtog på solkysten, og her er priserne en del lavere. En almindelig dåseøl kan eksempelvis købes her for bare én kr., og for 12 kr., fås en udmærket bordvin, der i Danmark ville koste mindst 30 kr.

Det myldre også med mindre butikker og markeder rundt omkring, hvor grønt og kød fås til lave priser.

Så samlet anslår Alice Rasmussen, der har boet i Spanien i fem år, og som er næstformand for Foreningen Dansk Spansk Samvirke i Almuñecar, at leveomkostningerne i Spanien er 25 - 30 pct. under dansk niveau.

Årsagerne er flere, men det trækker i den rigtige retning rent prismæssigt, at lønnen er lavere end hjemme, at konkurrencen er hård og så også, at den spanske moms på basale madvarer er nede på 4 pct.

Flere momssatser

Spanien har tre momssatser og eksempelvis regninger på restauranter er tillagt en moms på 7 pct., mens den højeste moms på 16 pct., rammer bl.a. tøj, benzin og alle serviceydelser - en klipning hos frisøren eller en reparation på bilen.

»Med til at gøre det billigt at leve her er også den omstændighed, at vi stort set ingen varmeudgifter har, og at både el-, vand- og benzin- og bilpriser er lavere end hjemme. Dertil kommer lave skatter på alle slags indkomst,« siger Alice Rasmussen.

Alice Rasmussen tilføjer, at hvis man har råd til at købe en bolig i Spanien kontant, eventuelt ved at sælge parcelhuset eller lejligheden hjemme, når man går på pension, så kan man leve »fremragende og betydeligt bedre end hjemme,« som hun udtrykker det. Det gælder også hvis ens eneste indkomst er en folkepension eller måske førtidspension fra den danske stat.

Er man nøjsom, kan man faktisk leve uhyre billigt i Spanien. På lokale markeder kan man købe gode, solide skjorter i 100 pct. ren bomuld for bare tre euro - ca. 22 kr. Sokker, undertøj, sko, bukser og lignende fås også til priser langt under dansk niveau. Et par nye og moderne lædersko købes nemt for 200 kr. Tre par sokker af bomuld for én euro - syv kr. Et godt læderbælte for tre euro.

Bedre kvalitet

Og et kilo fisk - blæksprutter, sardiner, eller lignende fås efter danske forhold til yderst rimelige priser - bare 25-40 kr. Et godt brød koster bare to kr. hos den lokale bager. Frugt og grønt kan fås alle vegne - langs veje, på markeder, i butikker og igen i en pris og kvalitet, der slår danske varer med flere længder.

En moden appelsin eller citron, man måske oven i købet selv plukker fra et træ langs landevejen, smager betydeligt bedre i Spanien, end når den købes indpakket i flere lag plast hjemme. Og prisen er lav, også meget lav, hvis man går på markedet.

For rygerne er det også nærmest guld værd, at en pakke lokale cigaretter af mærker Fortuna, der minder om Prince til forveksling, koster 2,20 euro - 16-17 kr. Og så er der endda 25 cigaretter i pakken, hvis man køber en "king size" pakke til denne pris. De billige fødevarer får mange danske turister, der kun besøger Spanien i kort tid, dog slet ikke glæde af. De indtager alle deres måltider på små lokale barer og restauranter, som det myldre med over alt, og hvor priserne også er yderst rimelige. En stor tre retters menu med salat, fisk og kød koster typisk syv euro, altså 50 kr., og så følger der ofte en kande vin med i prisen.

Lidt under en euro, svarende til ca. seks kr., koster et glas vin, en øl eller en kop kaffe, og drikkevarerne ledsages normalt af den spanske specialitet Tapas - en lille miniret, som kan bestå af lidt grillet fisk, lidt pølse, en kartoffelret, en avokado i skiver med kapers og olie på eller lignende. En lille lækker ting, der er stor nok til at stille den værste sult. Og spiser man tre eller fire af disse Tapas, kan det udgøre et helt måltid, hvis man altså ikke er glubende sulten.

Klimaet som trækplaster

»Så Spanien er fortsat - trods prisstigninger inden for de senere år - et meget billigt sted, hvor man både spiser og drikker godt,« siger Alice Rasmussen.

Den lave spanske indkomstskat, tror mange måske er det største trækplaster for danskere. Men ifølge Alice Rasmussen er klimaet det mest interessante for 90 pct. eller flere af de 400 - 500 danskere, der bor - eller jævnligt kommer - i området omkring Almuñecar, og som hun hyppigt snakker med.

»Her er subtropisk klima, næsten som i Californien,« siger Alice Rasmussen, der i

modsætning til mange andre danskere bliver i Spanien også om sommeren, når heden for alvor sætter ind, og solen steger fra en skyfri himmel og sender temperaturen op på eller endda over 40 grader på varme dage.

Både Alice Rasmussen og Kaj Hahn, der er formand for Foreningen Dansk Spansk Samvirke i Almuñecar, er samtidig enige om, at flytningen til Spanien er gået over al forventning, og bedre end ventet.

»Vi har stødt på overraskende få problemer og hører kun sjældent om folk, der fortryder, at de forlod Danmark. Men et godt råd er alligevel, at man skal lære at tale spansk. Det betyder utroligt meget. Stadigt flere spaniere taler engelsk, men man går glip af meget og gør livet meget svært for sig selv, hvis man ikke kan sige et eneste ord på spansk,« siger de begge, der samtidig også indrømmer, at spansk faktisk er et ret svært sprog at lære for en dansker.

Men ellers er det livsstilen, de er begejstret for - ud over klimaet.

»Alt er meget mere menneskeligt her. Folk er ikke så stressede, og har en anden mentalitet. Det hele sker på mere menneskelige præmisser hernede,« siger Alice Rasmussen.

lars.skovgaard@jp.dk

Alle artikler, fotos, grafik og øvrige illustrationer, der er på denne side, stammer fra Jyllands-Posten. Artikler o.l. er beskyttet af de ophavsretlige regler og må ikke kopieres eller på anden måde videreudnyttes uden tilladelse.

dbPublish developed by [DIA](#)

Offentliggjort 14/04-2002 kl.03:00

Invester pensionspenge i en spansk feriebolig

Af LARS ERIK SKOVGAARD

For én mio. kr. fås i Sydspanien helt nye og moderne lejligheder med en forrygende udsigt over det blå Middelhav. Men det er også muligt at købe lejligheder til 500.000 kr. eller mindre endnu.

Almuñecar Spanien

Spar op til pensionen i et hus eller en lejlighed på den spanske solkyst, hvor der skulle være 320 soldage om året, og hvor leveomkostningerne er betydeligt lavere end herhjemme.

Det er en realistisk mulighed for mange enten enlige eller ægtepar herhjemme, som har råd til at sætte eksempelvis 6000 kr. til side om måneden, eller som måske er så rige, at de kan købe en moderne luksuslejlighed til priser på omkring én mio. kr. og opefter kontant.

For én mio. kr. fås i Sydspanien gode, nybyggede lejligheder med alle moderne faciliteter og med en forrygende udsigt over det blå Middelhav.

Har man ikke mulighed for at gøre brug af den spanske ejendom hele året, vil man ofte kunne leje boligen ud, enten gennem lokale ejendomsmæglere eller hjemme til kollegaer fra jobbet, familie, venner og bekendte.

En årlig lejeindtægt på en mindre lejlighed kan let løbe op i 50.000 til 60.000 kr., således at nettoudgiften ved at få egen bolig på Solkysten bliver yderst rimelig.

Det fortæller bl.a. ejendomsmægler John Goth, der ejer mæglerbutikken Delta Service i Almuñecar - en lille by på Solkysten 100 kilometer øst for Malaga med 20.000 indbyggere, som har al den charme, det byliv, de indkøbsmuligheder, strande og øvrige tilbud, der gør Spanien interessant og særdeles attraktiv især for solhungrende mennesker.

Tilbageholdne danskere

»Danskere er for tiden lidt mere tilbageholdende med at købe hus i Spanien end englændere. Så 80 pct. af vores kunder er fra Storbritannien. Men der er en klar tendens til, at flere yngre danskere køber ejendom hernede. En del mellem 30 og 40 år flytter hertil i disse år, eller køber en feriebolig, og det så vi ikke på samme måde for bare få år siden. Der er også flere, der køber ejendomme med henblik på udlejning, og som kun satser på at være her tre eller fire uger om året,« siger John Goth.

»Men ellers,« fortsætter han »er de typiske kunder fra Danmark lidt ældre personer, der køber lejligheder i en prisklasse mellem 600.000 og 800.000 kr. For den sum fås en ganske god toværelses lejlighed. Skal man have en meget fin havudsigt og bo i nyt byggeri, stiger priserne til op mod én mio. kr.«

Til gør-det-selv folket findes derimod store finkaer - landejendomme - i bjergene til meget billige priser. Men de vil ofte trænge til en del istandsættelse, ligesom der måske hverken er vand eller strøm indlagt, hvis prisen skal helt ned i den billige ende.

Også nede på kysten kan man finde forholdsvis billige lejligheder til 500.000 kr., hvis man kan nøjes med et etværelses lejlighed i noget lidt ældre byggeri, eller man køber noget, hvor køkken og badeværelse skal skiftes. Lige for tiden kan man for 500.000 kr. købe lejligheder i bebyggelsen »Gondolas Playa« i Almuñecar. Pæne lejligheder, men i et lidt trist højhus, hvortil der dog er tennisbaner, pool m.v., som fællesfaciliteter.

En del velhavende danskere er dog aktive i den anden ende af markedet og køber i disse år luksusvillaer til fem mio. kr. eller mere.

For den sum fås kæmpe ejendomme på 600 kvadratmeter med swimmingpool, bar, tre badeværelser, store terrasser, garager og alt, hvad man ellers kan drømme om. Plus en stor grund på måske 3000 eller 5000 kvadratmeter, og - selvfølgelig - havudsigt fra de fleste af husets rum.

Går i fred

»En del rige danskere fra erhvervs- eller underholdningslivet i Danmark vil kunne gå rundt på gaderne i joggingtøj og sportssko uden at blive genkendt. Derfor køber de store villaer i dette område.«

Men ellers er det John Goths indtryk, at de fleste danskere starter med at langtidsleje en ejendom i Spanien, hvis de overvejer at flytte permanent eller er på udkig efter en spansk sommerbolig. Så er der tid til at finde det rette og afgøre, om man skal op i bjergene, ned på kysten, eller bosætte sig i en lille landsby eller hektisk turiststed.

Gode boliger kan lejes for mellem 2500 kr. til 4000 kr. om måneden, og priserne falder typisk, jo længere tid kontrakten løber over.

Priserne på alle slags fast ejendom er steget kraftigt i hele Sydspanien de senere år. Prishop på 50 til 80 pct. er ikke usædvanlige inden for de seneste fem år, og intet tyder på, at toppen er nået, og udviklingen er ved at vende.

En del danskere, Jyllands-Posten har snakket med, købte for bare fire eller fem år siden bolig i Almuñecar for 500.000 og 700.000 kr., De anslår, at de i dag nemt kan sælge for det dobbelte af denne pris.

Prishop

De store prishop hænger sammen med, at gruppen af ældre og velstillede europæere vokser hastigt. Og selv om boligpriserne er steget næsten lige så meget som herhjemme, er de fortsat lavere end i Frankrig og dele af Italien, mens Portugal nok er billigere - endnu.

Samtidig har spansk økonomi været inde i en god periode, og området omkring Almuñecar er et sted, hvor især spaniere fra Madrid eller andre storbyer i stigende omfang køber feriebolig.

»Der bygges meget nyt i disse år. Men store områder øst for Malaga er udlagt som grønne områder med skrappe restriktioner for, hvor meget mere der må bygges. Så masseproduktionen, som ses vest for Malaga, får vi ikke her. Det er også slut med at opføre

de højhuse, der skød op i 1960'erne og 1970'erne,« siger John Goth.

For tiden har Delta Service - blandt meget andet - syv nybyggede lejligheder til salg i bebyggelsen Monte Malina kun 800 meter fra kysten, og lige uden for Almuñecar centrum.

Priserne starter her på 1,0 mio. kr. for en ejendom på 95 kvadratmeter og slutter på 1,4 mio. kr. for den største, der er på 158 kvadratmeter.

En del af boligarealet udgøres af store terrasser, som kan overdækkes, men som typisk også er et meget benyttet opholdssted både morgen, middag og aften.

I en lejlighed i denne bebyggelse til 1,1 mio. kr. får man to værelser, en stor stue med pejs, hvor køkkenet findes i den ene ende, plus et badeværelse og en entre. Til lejligheden hører også en stor garage plus en swimmingpool, der deles med de seks øvrige ejere i ejendommen. Alt nyt, pænt og indbydende. Og udsigten fra alle lejlighedens værelser er i top. Fri udsigt over Middelhavet.

Billigere i Spanien

Det er svært at sammenligne herlighedsværdier som disse med priser på danske helårs- eller ferieboliger. Men generelt er det billigere at købe bolig i Spanien, hvor priserne på nybyggeri typisk ligger mellem 8000 og 10.000 kr.

Når strømmen af danskere inden for de senere år til Sydspanien er taget til, hænger det sammen med flere forhold, vurderer John Goth.

»Det er blevet meget billigere at flyve til Spanien. Og så har Spanien ikke det blakkede ry, som det fik for nogle år siden, hvor det alene blev forbundet med charterture og grisefester. Spanien er ved at få et andet image i Danmark.«

Et andet attraktivt tilbud i Almuñecar er lige for tiden lejligheder i bebyggelsen Residencial Galera Playa. Her fortæller sælger Claudine Gendre, at der opføres 800 lejligheder, hvoraf de første 180 er solgt og står klar til indflytning den 1. juni i år.

Lejlighederne fås i alle størrelser og prisklasser, men en toværelses koster 154.000 euro, svarende til omkring 1,1 og 1,2 mio. kr. Dertil kommer fællesudgifter på 320 kr. om måneden.

Lejlighederne er næsten alle forskellige, og opført i mindre ejendomme i en varieret spansk byggestil, der gør dem meget spændende i forhold til mere traditionelt dansk byggeri.

Der er en del fællesfaciliteter som pool, parkeringsmuligheder og sikkerhedssystemer i forbindelse med lejlighederne, og alt inden døre er nyt, pænt og i tip-top stand - også målt efter selv bedste danske boligstandard. Lejlighederne sælges med alle hårde hvidevarer, to badeværelser og lige til at flytte ind i.

»Salget er gået over al forventning, men endnu har vi ikke haft danske købere. Men både nordmænd og svenskere har købt lejlighed her,« siger Claudine Gendre fra det store spanske ejendomsselskab Inmobiliaria Osuna, der viser rundt i en prøvelejlighed på en - desværre - lidt regnfuld og skyet formiddag på den spanske solkyst.

lars.skovgaard@jp.dk

Alle artikler, fotos, grafik og øvrige illustrationer, der er på denne side, stammer fra Jyllands-Posten. Artikler o.l. er beskyttet af de ophavsretlige regler og må ikke kopieres eller på anden måde videreudnyttes uden tilladelse.

dbPublish developed by [DIA](#)

Offentliggjort 21/04-2002 kl.03:00

Få skattegevinst i Spanien

Af LARS ERIK SKOVGAARD

En folkepensionist kan næsten halvere sin skat og dermed få betydeligt mere udbetalt om måneden ved at flytte til Spanien.

En dansk folkepensionist med en almindelig folkepension kan spare en mindre formue i skat, ved at flytte til Spanien.

Der er relativt set store penge at hente, og fordelene ved at flytte vokser, jo mere man tjener, og især hvis man har pensioner med løbende udbetalinger ved siden af folkepensionen.

»En enlig folkepensionist, kan groft sagt regne med at betale halvt så meget i skat i Spanien, som i Danmark,« siger cand. jur. Kurt Tofterup, der er juridisk og skattemæssig rådgiver for danskere i Spanien.

Leveomkostninger i Spanien er også betydeligt lavere end herhjemme. Og supplerende pensioner ved siden af folkepensionen, eksempelvis ratepensioner og livrenter, beskattes langt blidere i Spanien end i Danmark.

Så samlet set, når skat og leveomkostninger tælles sammen, kan man godt regne med, at ens forbrugsmuligheder øges med over 50 pct., hvis man forlader det regnfulde, kolde og hårdt beskattede Danmark, og bosætter sig i det solrige, varme, charmerende og lavt beskattede Spanien.

Indviklet skattesystem

Spanien har et skattetryk på 34,2 pct. af bruttonationalproduktet (BNP), mens Danmark topper internationalt med voldsomme 49,8 pct. af BNP.

Den spanske indkomstskat er skruet sammen på en indviklet måde, idet man både har et personfradrag og betaler skat til staten og den region, man bor i.

Skatten stiger, jo mere man tjener, men den allerhøjeste indkomstskat, man kan komme til at betale i Spanien er på 48 pct. Den rammer alene indkomster over 500.000 kr. Herhjemme sætter topskatten ind ved tæt ved 260.000 kr., og det betyder, at der skal betales 63 pct. i skat af indkomst over denne sum, når bruttoskat, tvungen ATP-opsparring, kommune- stats- og kirkeskatter tælles sammen.

Jackpot

Ifølge Kurt Tofterup skal en enlig pensionist med en indkomst på 102.000 kr. - nogenlunde svarende til den fulde folkepension i 2001 - betale 12.000 kr. i skat om året i Spanien. Har man ud over dette også en ratepension, der løber i 10 år, og som giver 100.000 kr. om året, skal man samlet set betale 17.800 kr. i skat i Spanien - årligt.

Har man de samme tæt ved 200.000 kr. i indkomst i Danmark, er skatten tæt ved 70.000 kr., så der er jackpot - en gevinst på 52.200 kr.

Mange penge, især for en pensionist.

Jurist Birgitte Sørensen fra Deloitte & Touche siger, at man i både Spanien og Frankrig starter med at trække 65 pct. fra de beløb, man eventuelt modtager fra en ratepension.

Det er altså alene de sidste 35 pct., der skal betales skat af. I Danmark beskattes ratepensioner som almindelig indkomst, og altså med typisk 39,5 pct., hvis man ikke rammes af mellemskatten.

De 35 pct., som beskattes, gælder dog kun, hvis ratepensionen udbetales i mellem 10 og 15 år. Er udbetalingsperioden på fem år eller derunder, skal man kun medregne 15 pct. af indtægten herfra, og 25 pct. skal regnes med ved en udbetalingsperiode over fem år, men under 10 år, oplyser Kurt Tofterup.

Endelig skal man medregne 42 pct. af udbetalingerne, hvis der er en løbetid på mere end 15 år.

For livrenter er reglerne tilsvarende snørklede, men også her beskattes kun en mindre del af det udbetalte beløb. Andelen som rammes af skat afhænger af, hvornår ordningen blev oprettet. Altså hvornår man indgik kontrakten med et pensionsselskab en bank eller lignende.

Var man under 40 år, da ordningen blev etableret, beskattes man af 45 pct. af udbetalingerne. Var man mellem 40 og 49 år, beskattes de 40 pct., var man over 69 år, beskattes kun 20 pct. af udbetalingerne.

Alle disse mere lempelige skatteregler gælder dog kun, hvis man er »resident« i Spanien. Det betyder, at man skal opholde sig i landet mindst 183 dage om året.

Ikke kun skatten

»Så folk, der overvejer at flytte, skal tænke på det i tide, så de kan nå at være i Spanien i 183 dage. Men selv om skatten er en del lavere i Spanien, så er der mange andre ting, man skal overveje, før man flytter. Man skal ikke kun flytte for at slippe billigere i skat,« siger Birgitte Sørensen, der løbende rådgiver danskere, som overvejer at forlade Danmark og bosætte sig enten i Spanien, Frankrig eller andre steder.

Birgitte Sørensen peger eksempelvis på, at det bliver sværere at holde kontakt til familie og venner i Danmark, og det kan være forbundet med en del vanskeligheder at etablere sig i et andet land og skabe nye netværk.

Alice Rasmussen, der er næstformand fra Dansk Spansk Samvirke i Almuñecar 100 kilometer øst for Malaga, er enig i den betragtning.

»90 pct. af 400-500 danskere, der bor her i området, eller som jævnligt kommer her, er her da heller ikke på grund af lav skat. Det er klimaet, som de fleste er glade for, og så måske også den lidt mere afslappede og menneskelige mentalitet, der hersker i Spanien,« siger hun.

Kurt Tofterup peger også på klimaet, som en af de vigtige grunde til, at stadigt flere

danskere flytter til Spanien i disse år.

»Men Spanien er også kommet tættere på. Det er blevet billigere at flyve hertil, og Spanien opfattes ikke så fremmed og anderledes som før. Så er her billigt at leve. Biler koster eksempelvis det halve af i Danmark,« siger han.

Ifølge Kurt Tofterup fungerer det spanske kildeskattesystem perfekt, og selv om myndighederne ikke kontrollerer alt, så er der tjek på det meste. Så det er ikke nemt at snyde i skat i Spanien, hvis man går med de tanker.

Alle skatteydere i Spanien har et personfradrag, som herhjemme. Altså en slags frikort på en del af indkomsten, som slet ikke beskattes.

Det er på 24.585 kr. i 2001 for folk under 65 år og 29.055 kr. for personer over denne grænse.

Flere fradrag

Der er også fradrag i indkomsten, hvis man har hjemmeboende børn under 25 år. Disse fradrag er forskellige afhængigt af, hvor mange børn man har, alder og om disse har indkomst. Yderligere er der fradrag på 4470 kr., hvis ens forældre eller bedsteforældre bor hos skatteyderen. Renteudgifter kan også trækkes fra i indkomsten og der er særlige regler på andre områder.

Spanien har i det hele taget et skattesystem, der er mindst lige så udviklet som det danske, så er det ofte en god ide, at søge rådgivning, hvis man overvejer at flytte.

Forholdsvis nyt er det også, at man skal betale skatten på gevinster fra salg af bolig. Her er hovedreglen, at fortjenesten beskattes, hvis man har købt ejendom efter 1986 i Spanien. Reglerne er ret udviklede, og afhænger også af, om man er resident og bor 183 dage i Spanien om året eller ej.

lars.skovgaard@jp.dk

Alle artikler, fotos, grafik og øvrige illustrationer, der er på denne side, stammer fra Jyllands-Posten. Artikler o.l. er beskyttet af de ophavsretlige regler og må ikke kopieres eller på anden måde videreudnyttes uden tilladelse.

dbPublish developed by [DIA](#)

Fra dansk idyl til spansk charme

Af LARS ERIK SKOVGAARD

Det meste er bedre i Spanien end i Danmark, mener dansk familie, som snart har boet 15 år på Solkysten.

For snart 15 år siden tager Ann og Jørgen Windfeld-Hansen en stor beslutning: De vil forlade Danmark, og vinteren 1986 bliver den sidste i den nordsjællandske idyl, inden familien drager til Sydspanien.

Væk flytter de fra kæmpevilla op til Rude Skov i Birkerød, hvor familien bor med tre børn - Lars, Per og Jan - i mange år.

Afsked er det også med familie og venner, med tryghed og faste rammer, med store biler i garagen, grillfester om sommeren, anemoner, tulipaner og vintergækker i haven om vinteren.

Kort sagt: Væk fra flødeskumstilværelsen, flæskesteg og rødkål.

Alt erstattes af en landejendom i en lille, også lidt øde, bjergby i Spanien, som hedder Competa.

Her har familien haft sommerbolig, købt i 1978, med oliven- og dadeltræer, vinranker og masser af syngende cikader.

Kontrasten er stor, ikke mindst fordi boligen fra start er uden strøm, rindende vand og varme.

Hyppige besøg

Men langsomt forbedres den, så den kan bruges på alle tider af året, og efter ni år og med stadig hyppigere besøg i ferieboligen beslutter de at flytte permanent.

Jørgen er på det tidspunkt 54 år, og har i mange år drevet egen import- og grossistvirksomhed i Danmark.

Børnene er flyttet hjemmefra, og selv om Ann er aktiv med både undervisning og konsultationer i bl.a. zoneterapi, indvilliger hun i at lægge sit liv om, flytte 3500 kilometer sydpå, begynde på en frisk, og leve et nyt liv - uden ret meget flødeskum og lagkage.

Tilbage i Birkerød forlades bilerne og klaveret, virksomheden og vintergækkerne, men ellers bliver det meste taget med, og planen er fra start, at de skal bygge eget hus i Competa.

Huset bliver en stor flot villa med pool og anden luksus, nærmest en kopi af deres danske hus, og står færdigt i 1988.

Her bor Ann og Jørgen frem til 1999, hvor huset sælges, og det noget stille og lidt ensomme liv i de spanske bjerge skiftes ud med en nybygget lejlighed nede ved kysten, helt præcist i Almuñecar, ca. 100 kilometer Øst for Malaga.

I dag er de begge glade for deres nye bolig, som har fri udsigt over vandet, elevator til hoveddøren, en dejlig solfyldt terrasse, pæne badeværelser, stuer, nyt køkken og som fuldt ud opfylder alle deres behov.

»Der blev lidt for stille i bjergene. Der skete ikke ret meget, og der var en halv times kørsel ned til supermarkeder og indkøbsmuligheder ved kysten,« siger den danske familie, som Jyllands-Posten møder i Almuñecar.

Høje priser

Prisen på fast ejendom er steget med ekspresfart i Spanien i løbet af de sidste 10 år, nærmest som herhjemme, så familien tjener også på at flytte til den mindre og nemmere bolig på kysten.

Jørgen havde i sine yngre dage opholdt sig et par år i Brasilien, og taler og forstår spansk allerede, før de flytter.

Siden har både Jørgen og Ann gået til kurser i spansk, og i dag taler og forstår Jørgen spansk helt uden problemer, mens Ann godt kan gøre sig forståelig, dog uden at kunne sproget flydende.

»I min alder gør jeg mig ikke forestillinger om at komme til at beherske sproget flydende, men det er vigtigt at kunne nogle ord, og kunne klare sig på egen hånd,« siger Ann.

Selv om sproget måske ikke er 100 pct. i top, så betyder det ikke det store, fordi hverken Jørgen eller Ann har noget tidspres.

De lever som pensionister, og bruger bare lidt mere tid på tingene, hvis der er problemer eller vanskeligheder.

»Det er lyset, varmen, klimaet, mentaliteten, udsigten og hele atmosfæren, vi især er glade for,« siger Jørgen og Ann. »Og så alle de venner og bekendte, vi efterhånden har hernede.«

Vil ikke hjem

Jørgen er i dag 69 år, Ann 68, og selv om de nu har været væk fra Danmark i mere end 14 år, har de ikke planer om at vende tilbage.

Men for at holde en så god kontakt til børnene som muligt, har de købt sommerhus i

Nordsjælland, hvor de opholder sig typisk fra maj til september.

Det giver et lille afbræk fra livet i det spanske, og i den periode bliver der også for varmt og hektisk på Solkysten.

Ann og Jørgen er meget aktive i Spanien, og deltager i mange af de aktiviteter, foreningen Dansk Spansk Samvirke arrangerer.

Det er bl.a. bridge, som de spiller en gang om ugen.

Men det kan også være foredrag, eller udflugter, ligesom Ann svømmer i den lokale svømmehal stort set hver morgen. Hun går også til en masse kurser og foredrag om alternative behandlingsmetoder, zoneterapi og den slags.

Ofte drager de også ud på egen hånd, går til koncert, eller besøger venner og bekendte.

Spaniere omgås de derimod ikke privat.

I Competa havde de en del kontakt til spanske venner, og deltog også i både et spansk bryllup og barnedåb.

Men nede på kysten er der flere udlændinge, og færre spaniere, så her er det mest nordmænd, danskere, svenskere og englændere, de møder privat til en middag, går en tur i biografen med eller lignende.

En del danske venner besøger dem jævnligt i Spanien, og dem viser de rundt som turistguider i det sydspanske, der byder på stort set alt.

Fem måneder om året er der således mulighed for at stå på ski i Sierra Nevada, der er Spaniens højeste bjergkæde med en top på 3478 meter, og Europas sydligste gletscher på sin nordside.

Trækplaster

Store naturparker, små hyggelige havne, kulturminde, grotter, et væld af indkøbsmuligheder samt den ægte spanske landsbyidyl, er bare nogle af områdets mange andre fristelser.

Hertil kommer selvsagt det største trækplaster over dem alle - de mange flotte sandstrande, sol, varm, havet og de mange billige spise- og drikkesteder.

»Vi keder os bestemt ikke. Her er så meget at gøre og lave,« siger Jørgen, der for nylig har gået på EDB-kursus og som nu dagligt sender og modtager e-mails fra familien i Danmark.

Han sender også ofte elektroniske billeder hjem fra udflugter eller lignende.

Ann er lidt mere forbeholden. Hun savner lidt faglige, kulturelle og åndelige input fra det

danske, men nyder da også livet på Solkysten, læser en masse bøger, og strikker for tiden på en lille trøje til familiens yngste barnebarn.

Begge holder også af at rejse rundt i Spanien.

»Vi benytter os flittigt af alle de gode tilbud, vi har som medlemmer af Amigos de Paradores, en slags klub for rejsevenner. Portugal er også et godt rejseland. Der har vi været fire-fem gange,« fortæller Jørgen.

Han er tydeligt glad og tilfreds med sit liv i det spanske, for, som han siger, »det meste er bedre end hjemme.«

»Friske fødevarer fås både bedre og billigere end hjemme. Det gælder især frugt og grønt, men også kød og fisk. Det er meget billigt at gå ud at spise, biler koster det halve af niveauet hjemme, og klimaet er bare i top.

Myter om ringe hygiejne og ringe standard holder ikke. Vi er aldrig blevet syge af maden hernede,« siger han.

Højt niveau

Det er lige før, det opfattes som en fornærmelse, at spørge om hygiejne og den slags i Spanien i dag. Sydspanien har en velstand, der er på niveau med, eller måske endda over, dansk niveau mange steder.

Den spanske sydkyst har i hvert fald i mange år været en magnet for købedygtige pensionister fra det meste af Europa, og luksushjørnet udgøres af det fashionable Marbilla, der ligger ca. 100 vest for Malaga.

Her boltrer de rige sig med al den luksus, der også ses på de mest eksklusive dele af den franske riviera.

Ann er allerede taget til Danmark for at holde dansk sommerferie, og Jørgen følger snart efter.

Bilen parkeres i Malaga lufthavn til en efter danske forhold yderst rimelig pris. Men Jørgen glæder sig allerede, til han igen skal sætte foden på spansk jord, i det land, som han efterhånden mere omfatter som sit og »sit hjem« end Danmark er det.

Han har indrettet sig med to ting af alt begge steder, så det er bare med en lille håndkuffert, han for en periode forlader det subtropiske klima, for at se den danske bøg springe ud, og lyngen blomstre på familiens sommerhusgrund i Asserbo.